

Literatura ACTA MEDICINAE 17/2021 Kazuistiky

- 2 **CHOPN – inhalační trojkombinace v léčbě pacientů s častými exacerbacemi**
MUDr. Ondřej Sobotík Ordinance pro TBC a respirační nemoci, s. r. o., Olomouc, Oddělení plicních nemocí, Nemocnice Prostějov
- 2 **Léčba pacienta s chronickou bronchiální obstrukcí jako trvalé téma k přemýšlení**
MUDr. Jiří Gutwirth Poliklinika Ravak, Příbram
- 2 **Bevespi Aerosphere – první zkušenosti z praxe**
MUDr. Věra Děrgelová Plicní oddělení, Nemocnice AGEL Ostrava-Vítkovice, a. s.
- 2 **Význam výběru vhodného inhalačního systému u CHOPN**
MUDr. Magdaléna Valková Plicní Čáslav, s. r. o.
- 2 **Landiolol jako efektivní a bezpečný kardioselektivní betablokátor v léčbě arytmiické bouře**
MUDr. Štefan Volovár Kardiologická klinika, Fakultní nemocnice a LF UK v Plzni
- 2 **Optimální antihypertenzní léčba nejen v době covidové**
MUDr. Milan Plíva Kardiologické centrum Agel, Pardubice, Kardiologické oddělení, Interní klinika, Nemocnice Pardubice
- 3 **Relvar v klinické praxi alergologa**
MUDr. Iva Pončáková Centrum alergologie a klinické imunologie, FN Homolka, Praha
- 3 **Neuropatie jako komplikace léčby pravé polycytemie interferonem alfa**
MUDr. David Starostka, Ph.D. | MUDr. Peter Mikula Centrum hematologie a klinické biochemie, Nemocnice Havířov, p. o.
- 3 **Trombotické mikroangiopatie a těhotenství**
MUDr. Michal Koucký, Ph.D. Gynekologicko-porodnická klinika 1. LF UK a VFN, Praha
- 3 **Bukální tablety Fenroo v léčbě průlomové bolesti u onkologických pacientů**
doc. MUDr. Jitka Fricová, Ph.D. Centrum pro léčbu bolesti, Klinika anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny, 1. LF UK a VFN, Praha
- 4 **Použití specifického antidota Praxbind u pacienta antikoagulovaného přípravkem Pradaxa s diagnózou akutní ischemické cévní mozkové příhody**
MUDr. Robert Rezek Neurologické oddělení Nemocnice Písek
- 4 **Význam změny biologické léčby s jiným mechanismem účinku u psoriatické artritidy**
doc. MUDr. Mária Filková, Ph.D. Revmatologický ústav, Klinika revmatologie, 1. LF UK, Praha
- 4 **Diagnostika mnohočetného myelomu: minimum pro nehematology**
MUDr. Vít Motáň Transfuzní oddělení, Oddělení klinické hematologie, Nemocnice České Budějovice, a. s.
MUDr. Jan Vachek Klinika nefrologie 1. LF UK a VFN, Praha, Interní oddělení a hemodialyzační středisko, Klatovská nemocnice, a. s.
- 4 **Ninlaro – perorální léčba relabujícího/refrakterního mnohočetného myelomu**
MUDr. Viera Sandecká, Ph.D. Interní hematologická a onkologická klinika, FN Brno
- 5 **Dlouhodobá odpověď na léčbu atezolizumabem u pacientky s pokročilým nemalobuněčným karcinomem plic**
MUDr. Jiří Chalupa Onkologické oddělení, Krajská nemocnice Liberec, a. s.
- 5 **Palbociclib v terapii metastatického karcinomu prsu**
MUDr. Kateřina Šašková Onkologická klinika FN v Motole; Oddělení molekulární biologie nádorů, Ústav experimentální medicíny Akademie věd ČR, Praha
- 5 **Dlouhodobá léčebná odpověď na trifluridin/tipiracil ve třetí linii léčby metastatického kolorektálního karcinomu**
MUDr. Marián Liberko | doc. MUDr. Renata Soumarová, Ph.D., MBA Radioterapeutická a onkologická klinika FNKV a 3. LF UK, Praha
- 5 **Empatie lékaře je přidanou hodnotou k terapii s pozitivním vlivem na výsledek léčby. Přehled klinických studií s komentářem psychologa a psychiatra**
prof. MUDr. Zdeněk Adam, CSc. Interní hematologická a onkologická klinika LF MU a FN Brno
PhDr. Mgr. Jeroným Klimeš, Ph.D. Soukromá psychologická ambulance, Praha 9 – Újezd nad Lesy
doc. MUDr. Zdeněk Boleloucký, CSc. Psychiatrická klinika LF MU a FN Brno
MUDr. Zuzana Adamová, Ph.D. Chirurgické oddělení, Vsetínská nemocnice, a. s.

CHOPN – inhalační trojkombinace v léčbě pacientů s častými exacerbacemi

MUDr. Ondřej Sobotík Ordinance pro TBC a respirační nemoci, s. r. o., Olomouc, Oddělení plicních nemocí, Nemocnice Prostějov

- 1 Koblížek, V. – Chlumský, J. – Zindr, V., et al.: Doporučený postup pro diagnostiku a léčbu stabilní CHOPN. ČPFS ČLS JEP. Dostupné z: <http://www.pneumologie.cz/guidelines/cz>, vyhledáno 23. 11. 2021.
- 2 Global Initiative for Chronic Obstructive Lung Disease – GOLD. Dostupné z: <https://goldcopd.org/>, vyhledáno 23. 11. 2021.
- 3 Kolek, V. – Kašák, V. – Vašáková, M., et al.: *Pneumologie*. Maxdorf, Praha, 2017.
- 4 Vašáková, M., et al.: *Moderní farmakoterapie v pneumologii*. Maxdorf, Praha, 2016, s. 483.
- 5 Lipson, D. A. – Crim, C. – Criner, G. J., et al.: Reduction in all-cause mortality with fluticasone furoate/umeclidinium/vilanterol in patients with chronic obstructive pulmonary disease. *Am J Respir Crit Care Med*, 2020, 201, s. 1508–1516.

Léčba pacienta s chronickou bronchiální obstrukcí jako trvalé téma k přemýšlení

MUDr. Jiří Gutwirth Poliklinika Ravak, Příbram

- 1 Kolek, V., et al.: *Doporučené postupy v pneumologii*. Maxdorf, Praha, 2019.
- 2 Vašáková, M., et al.: *Moderní farmakoterapie v pneumologii*. Maxdorf, Praha, 2016.
- 3 Kašák, V. – Kašáková, E.: *Inhalační systémy v léčbě nemocných s chronickou bronchiální obstrukcí*. Maxdorf, Praha, 2017.

Bevespi Aerosphere – první zkušenosti z praxe

MUDr. Věra Děrgelová Plicní oddělení, Nemocnice AGEL Ostrava-Vítkovice, a. s.

- 1 Taylor, G. – Warren, S. – Dwivedi, S., et al.: Gamma scintigraphic pulmonary deposition study of glycopyrronium/formoterol metered dose inhaler formulated using co-suspension delivery technology. *Eur J Pharm Sci*, 2018, 111, s. 450–457.
- 2 Martínez, F. J. – Lipworth, B. J. – Rabe, K. F.: Benefits of glycopyrrolate/formoterol fumarate metered dose inhaler (GFF MDI) in improving lung function and reducing exacerbations in patients with moderate-to-very severe COPD: a pooled analysis of the PINNACLE studies. *Respir Res*, 2020, 21, s. 128.
- 3 Koblížek, V., et al.: *CHOPN – doporučený postup ČPFS pro diagnostiku a léčbu chronické obstrukční plicní nemoci*. Praha, Maxdorf, 2013.

Význam výběru vhodného inhalačního systému u CHOPN

MUDr. Magdaléna Valková Plicní Čáslav, s. r. o.

- 1 Kašák, V.: *Chronická obstrukční plicní nemoc*. Praha, Maxdorf, 2006.
- 2 Koblížek, V.: *CHOPN: doporučený postup ČPFS pro diagnostiku a léčbu chronické obstrukční plicní nemoci*. Praha, Maxdorf, 2013.
- 3 Kašák, V. – Koblížek, V.: *Naléhavé stavy v pneumologii*. Praha, Maxdorf, 2008.
- 4 Kolek, V. – Kašák, V.: *Pneumologie: vybrané kapitoly pro praxi*. Praha, Maxdorf, 2010.
- 5 Kolek, V. – Kašák, V. – Vašáková, M.: *Pneumologie*. Praha, Maxdorf, 2011.
- 6 Global strategy for diagnosis, management and prevention of chronic pulmonary disease. GOLD Report, Revised 2016, www.goldcopd.org.
- 7 Pauk, N.: Nový pohled na farmakoterapii CHOPN. *Intern Med*, 2016, 18, s. 114–119.
- 8 Fišerová, J. – Chlumský, J. – Kociánová, J.: *Funkční vyšetření plic*. Praha, GEUM, 2004.
- 9 Knudus, J. – Kociánová, J.: *Stručný průvodce lékařem po plicních funkcích*. Brno, Institut pro další vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví, 2000.
- 10 www.pneumologie.cz
- 11 www.mujiinhalator.cz
- 12 Dostupné z: <https://www.sukl.cz/modules/medication/detail.php?code=0238301&tab=texts>, vyhledáno 14. 4. 2021.
- 13 www.bevespiaerosphere.com
- 14 Dostupné z: https://www.astrazeneca.cz/content/dam/az-cz/pdf/API-pro-vybran-p-pravky/Bevespi%20Aerosphere_API_17_9_2020.pdf, vyhledáno 14. 4. 2021.

Landiolol jako efektivní a bezpečný kardioselektivní betablokátor v léčbě arytmiické bouře

MUDr. Štefan Volovár Kardiologická klinika, Fakultní nemocnice a LF UK v Plzni

- 1 Elskorari, I. – Sapp, J. L.: Electrical storm: prognosis and management. *Progress in Cardiovascular Diseases*, 2021, 66, s. 70–79.
- 2 Streitner, F. – Kuschyk, J. – Dietrich, C., et al.: Comparison of ventricular tachyarrhythmia characteristics in patients with idiopathic dilated or ischemic cardiomyopathy and defibrillators implanted for primary prevention. *Clinical Cardiology*, 2011, 34, s. 604–609.
- 3 Sesselberg, H. W. – Moss, A. J. – McNitt, S., et al.: Ventricular arrhythmia storms in postinfarction patients with implantable defibrillators for primary prevention indications: A Maudit-II Substudy. *Heart Rhythm*, 2007, 4, s. 1395–1402.
- 4 Priori, S. G. – Blomström-Lundqvist, C. – Mazzanti, A., et al.: 2015 ESC Guidelines for the management of patients with ventricular arrhythmias and the prevention of sudden cardiac death. *European Heart Journal*, 2015, 36, s. 2793–2867.
- 5 Matsuiishi, Y. – Mathis, B. J. – Shimojo, N., et al.: Evaluating the therapeutic efficacy and safety of landiolol hydrochlorid for management of arrhythmia in critical settings: review of the literature. *Vascular Health and Risk Management*, 2020, 16, s. 111–123.
- 6 Wada, Y. – Aiba, T. – Tsujita, Y., et al.: Practical applicability of landiolol, an ultra-short-acting β 1-selective blocker, for rapid atrial and ventricular tachyarrhythmias with left ventricular dysfunction. *Journal of Arrhythmia*, 2016, 32, s. 82–88.
- 7 Shiga, T. – Ikeda, T. – Shimizu, W., et al.: Efficacy and safety of landiolol in patients with ventricular tachyarrhythmias with or without renal impairment. *Circulation Reports*, 2020, 2, s. 440–445.
- 8 Janota, T.: Potřebujeme další intravenózní betablokátor? *Cor et Vasa*, 2020, 62, s. 625–628.
- 9 Williams, B. – Mancia, G. – Spiering, W., et al.: 2018 ESC/ESH Guidelines for the management of arterial hypertension. *European Heart Journal*, 2018, 39, s. 3021–3104.
- 10 Syed, Y. Y.: Landiolol: a review in tachyarrhythmias. *Drugs*, 2018, 78, s. 377–388.

Optimální antihypertenzní léčba nejen v době covidové

MUDr. Milan Plíva Kardiologické centrum Agel, Pardubice, Kardiologické oddělení, Interní klinika, Nemocnice Pardubice

- 1 Mendys, S. – Puska, P. – Norrving, B.: *Global Atlas on cardiovascular*. Dostupné z: https://apps.who.int/iris/bitstream/10665/44701/1/9789241564373_eng.pdf, vyhledáno 6. 12. 2021.
- 2 Cifková R. – Bruthans, J. – Wohlfahrt, P., et al.: 30-year trends in blood pressure, prevalence, awareness, treatment and control of hypertension in the Czech POST-MONICA studies. *J Hypertens*, 2019, 37, s. e47.
- 3 Williams, B. – Mancia, G. – Spiering, W., et al.: 2018 ESC/ESH Guidelines for the management of arterial hypertension: The Task Force for the management of arterial hypertension of the European Society of Cardiology (ESC) and the European Society of Hypertension (ESH). *Eur Heart J*, 2018, 39, s. 3021–3104.
- 4 Wald, D. S. – Law, M. – Morris, J. K., et al.: Combination therapy versus monotherapy in reducing blood pressure: meta-analysis on 11,000 participants from 42 trials. *Am J Med*, 2009, 122, s. 290–300.
- 5 Rea, F. – Corrao, G. – Merlino, L., et al.: Early cardiovascular protection by initial two-drug fixed-dose combination treatment vs. monotherapy in hypertension. *Eur Heart J*, 2018, 39, s. 3654–3661.
- 6 Wanovich, R. – Kerrish, P. – Gerbino, P. P., et al.: P-518: Compliance patterns of patients treated with 2 separate antihypertensive agents versus fixed-dose combination therapy. *Am J Hypertens*, 2004, 17, s. 223A–223A.
- 7 Xu, W. et al.: Optimal systolic blood pressure target, time to intensification, and time to follow-up in treatment of hypertension: population based retrospective cohort study. *BMJ*, 2015, 350, s. h158.
- 8 Tóth, K., PIANIST Investigators: Antihypertensive efficacy of triple combination perindopril/indapamide plus amlodipine in high-risk hypertensives: results of the PIANIST study (Perindopril-Indapamide plus Amlodipine in high risk hypertensive patients). *Am J Cardiovasc Drugs*, 2014, 14, s. 137–145.
- 9 Chalmers, J. – Arima, H. – Woodward, M., et al.: Effects of combination of perindopril, indapamide, and calcium channel blockers in patients with type 2 diabetes mellitus: results from the Action In Diabetes and Vascular Disease: Preterax and Diamicon Controlled Evaluation (ADVANCE) trial. *Hypertension*, 2014, 63, s. 259–264.

Relvar v klinické praxi alergologa

MUDr. Iva Pončáková Centrum alergologie a klinické imunologie, FN Homolka, Praha

- 1 Diagnosis of diseases of chronic air flow limitation: Asthma, COPD and Asthma COPD Overlap Syndrome (ACOS). GINA 2014, GOLD 2014. Dostupné z: www.ginaasthma.org, vyhledáno 24. 5. 2019.
- 2 Global strategy for asthma management and prevention. Revised 2014. GINA 2014. Dostupné z: www.ginaasthma.org, vyhledáno 24. 5. 2019.
- 3 Global strategy for diagnosis, management and prevention of chronic obstructive pulmonary disease. GOLD Report, revised 2015. Dostupné z: www.goldcopd.org, vyhledáno 24. 5. 2019.
- 4 Koblížek, V. – Chlumský, J. – Zindr, V., et al.: *CHOPN. Doporučený postup ČPFS pro diagnostiku a léčbu chronické obstrukční plicní nemoci*. Praha, Maxdorf Jessenius, 2013.
- 5 Zdraví plic Evropy – fakta a čísla. ERS, ELF, 2013, ČARO, 2014.
- 6 Teřil, M. – Čáp, P. – Dvořáková, R., et al.: *Doporučený postup diagnostiky a léčby bronchiálního astmatu*. ČPFS, ČSAKI, GEUM, 2015.
- 7 MacNee, W. – Rabinowich, R. – Choudhury, G.: Ageing and border between health and disease. *Eur Respir J*, 2014, 44, s. 1332–1352.
- 8 Allen, A. – Bareille, P. J. – Rousell, V. M.: Fluticasone furoate, a novel inhaled corticosteroid, demonstrated prolonged lung absorption kinetics in man compared with inhaled fluticasone propionate. *Clin Pharmacokinet*, 2013, 52, s. 37–42.
- 9 Kašáková, E. – Kašák, V.: Inhalční systémy na českém trhu pro léčbu pacientů s chronickou obstrukcí průdušek. *Praktické lékařství*, 2015, 11, s. 16–18.

Neuropatie jako komplikace léčby pravé polycytemie interferonem alfa

MUDr. David Starostka, Ph.D. | MUDr. Peter Mikula Centrum hematologie a klinické biochemie, Nemocnice Havířov, p. o.

- 1 Gisslinger, H. – Klade, C. – Georgiev, P., et al.: PROUD-PV Study Group: Ropogeninterferon alfa-2b versus standard therapy for polycythemia vera (PROUD-PV and CONTINUATION-PV): a randomised, non-inferiority, phase 3 trial and its extension study. *Lancet Haematol*, 2020, 7, s. e196–e208, doi: 10.1016/S2352-3026(19)30236-4.
- 2 Gisslinger, H. – Zagrijtschuk, O. – Buchhofer-Ausch, V., et al.: Ropogeninterferon alfa-2b, a novel IFN alpha-2b, induces high response rates with low toxicity in patients with polycythemia vera. *Blood*, 2015, 126, s. 1762–1769.
- 3 Jones, M. R. – Urits, I. – Wolf, J., et al.: Drug-induced peripheral neuropathy: a narrative review. *Curr Clin Pharmacol*, 2020, 15, s. 38–48.
- 4 Berg, K. T. – Nelson, B. – Harrison, A. R., et al.: Pegylated interferon alpha-associated optic neuropathy. *J Neuroophthalmol*, 2010, 30, s. 117–122.
- 5 Dujon, R. W. – Fuzzard, H. G. – Mack, R. C., et al.: Bilateral retrobulbar optic neuropathy in the setting of interferon alpha-2a therapy. *Case Rep Ophthalmol*, 2014, 5, s. 270–276.
- 6 Bischof, A. – Sprenger, T.: Interferon beta-associated recurrence of painful trigeminal neuropathy attributed to a multiple sclerosis plaque. *J Headache Pain*, 2014, 15, s. 21.

Trombotické mikroangiopatie a těhotenství

MUDr. Michal Koucký, Ph.D. Gynekologicko-porodnická klinika 1. LF UK a VFN, Praha

- 1 ACOG Practice Bulletin No. 202: Gestational Hypertension and Preeclampsia. *Obstet Gynecol*, 2019, 133, s. e1.
- 2 Afshar-Kharghan, V.: Atypical hemolytic-uremic syndrome. *Hematology Am Soc Hematol Educ Program*, 2016, 1, s. 217–225.
- 3 Ahmed, A.: Evidence-based revised view of the pathophysiology of preeclampsia. *Adv Exp Med Biol*, 2017, 956, s. 355–374.
- 4 Basit, S. – Wohlfahrt, J. – Boyd, H. A.: Preeclampsia and risk of dementia later in life: nation wide cohort study. *BMJ*, 2018, 363, s. k4109.
- 5 Berger, B. E.: Atypical hemolytic uremic syndrome: a syndrome in need of clarity. *Clin Kidney J*, 2018, 12, s. 338–347.
- 6 Bruel, A. – Kavanagh, D. – Norris, M., et al.: Hemolytic uremic syndrome in pregnancy and postpartum. *Clin J Am Soc Nephrol*, 2017, 12, s. 1237–1247.
- 7 Burwick, R. M. – Moyle, K. A. – Gupta, M.: Pregnancy-associated atypical hemolytic uremic syndrome: some answers. *Am J Obstet Gynecol*, 2019, 220, suppl., s. S397–S398.
- 8 Fakhouri, F. – Zuber, J. – Frémeaux-Bacchi, V., et al.: Haemolytic uremic syndrome. *Lancet*, 2017, 390, s. 681–696.
- 9 Fraser, R.: Decidual natural killer cells regulate vessel stability: implications for impaired spiral artery modelling. *J Reprod Immunol*, 2015, 110, s. 54–60.
- 10 Fyfe-Brown, A. – Clarke, G. – Nerenberg, K., et al.: Management of pregnancy-associated thrombotic thrombocytopenia purpura. *AJP Rep*, 2013, 3, s. 45.
- 11 Garcia Salazar, M. D. – Mobley, Y. – Henson, J., et al.: Early pregnancy immune biomarkers in peripheral blood may predict preeclampsia. *J Reprod Immunol*, 2018, 125, s. 25–31.
- 12 Gasser, C. – Gautier, E. – Steck, A., et al.: Hemolytic-uremic syndrome: bilateral necrosis of the renal cortex in acute acquired hemolytic anemia. *Schweiz Med Wochenschr*, 1955, 85, s. 905–909.
- 13 Haram, K. – Svendsen, E. – Abildgaard, U.: The HELLP syndrome: Clinical issues and management. A Review. *BMC Pregnancy Childbirth*, 2009, 9, s. 8.
- 14 Hayslett, J. P.: Interaction of renal disease and pregnancy. *Kidney Int*, 1984, 25, s. 579.
- 15 Ibdah, J. A. – Bennett, M. J. – Rinaldo, P., et al.: A fetal fatty-acid oxidation disorder as a cause of liver disease in pregnant women. *N Engl J Med*, 1999, 340, s. 1723.
- 16 Joly, B. S. – Coppo, P. – Veyradier, A.: Thrombotic thrombocytopenic purpura. *Blood*, 2017, 129, s. 2836–2846.
- 17 Kappler, S. – Ronan-Bentley, S. – Graham, A.: Thrombotic microangiopathies (TTP, HUS, HELLP). *Hematol Oncol Clin North Am*, 2017, 31, s. 1081–1103.
- 18 Knight, M. – Nelson-Piercy, C. – Kurinczuk, J. J., et al.: Obstetric surveillance system. A prospective national study of acute fatty liver of pregnancy in the UK. *Gut*, 2008, 57, s. 951.
- 19 Legendre, C. M. – Licht, C. – Muus, P., et al.: Terminal complement inhibitor eculizumab in atypical hemolytic-uremic syndrome. *N Engl J Med*, 2013, 368, s. 2169–2181.
- 20 Liu, J. – Ghaziani, T. T. – Wolf, J. L.: Acute fatty liver disease of pregnancy: updates in pathogenesis, diagnosis, and management. *Am J Gastroenterol*, 2017, 112, s. 838–846.
- 21 Martin, J. N. Jr. – Rinehart, B. K. – May, W. L., et al.: The spectrum of severe preeclampsia: comparative analysis by HELLP (hemolysis, elevated liver enzyme levels, and low platelet count) syndrome classification. *Am J Obstet Gynecol*, 1990, 180, s. 1373–1384.
- 22 Minakami, H. – Morikawa, M. – Yamada, T., et al.: Differentiation of acute fatty liver of pregnancy from syndrome of hemolysis, elevated liver enzymes and low platelet counts. *J Obstet Gynaecol Res*, 2014, 40, s. 641–649.
- 23 Moffett, A.: NK cell allorecognition. *Nat Rev Immunol*, 2017, 17, s. 466.
- 24 Moffett, A. – Chazara, O. – Colucci, F., et al.: Variation of maternal KIR and fetal HLA-C genes in reproductive failure: too early for clinical intervention. *Reprod Biomed Online*, 2016, 33, s. 763–769.
- 25 Norris, M. – Caprioli, J. – Bresin, E., et al.: Relative role of genetic complement abnormalities in sporadic and familial HUS and their impact on clinical phenotype. *Clin J Am Soc Nephrol*, 2010, 5, s. 1844–1859.
- 26 Norris, M. – Mescia, F. – Remuzzi, G.: STEC-HUS, atypical HUS and TTP are all diseases of complement activation. *Nat Rev Nephrol*, 2012, 8, s. 622–633.
- 27 Norris, M. – Remuzzi, G.: Atypical hemolytic-uremic syndrome. *N Engl J Med*, 2009, 361, s. 1676–1687.
- 28 Nürnberg, J. – Philipp, T. – Witzke, O., et al.: Eculizumab for atypical hemolytic-uremic syndrome. *N Engl J Med*, 2009, 360, s. 542–544.
- 29 Raina, R. – Grewal, M. K. – Radhakrishnan, Y., et al.: Optimal management of atypical hemolytic uremic disease: challenges and solutions. *Int J Nephrol Renovasc Dis*, 2019, 12, s. 183–204.
- 30 Rosove, M. H.: Thrombotic microangiopathies. *Semin Arthritis Rheum*, 2014, 43, s. 797–805.
- 31 Scully, M. – Hunt, B. J. – Benjamin, S., et al.: Guidelines on the diagnosis and management of thrombotic thrombocytopenic purpura and other thrombotic microangiopathies. *Br J Haematol*, 2012, 158, s. 323–335.
- 32 Scully, M.: Thrombotic thrombocytopenic purpura and atypical hemolytic uremic syndrome microangiopathy in pregnancy. *Semin Thromb Hemost*, 2016, 42, s. 774–779.
- 33 Stella, C. L. – Dacus, J. – Guzman, E., et al.: The diagnostic dilemma of thrombotic thrombocytopenic purpura/hemolytic uremic syndrome in the obstetric triage and emergency department: lessons from 4 tertiary hospitals. *Am J Obstet Gynecol*, 2009, 200, s. 381.e1–6.
- 34 Stefanovic, V.: The extended use of eculizumab in pregnancy and complement activation associated diseases affecting maternal, fetal and neonatal kidneys-the future is now? *J Clin Med*, 2019, 8, s. pii: E407.
- 35 Theilen, L. H. – Meeks, H. – Fraser, A., et al.: Long-term mortality risk and life expectancy following recurrent hypertensive disease of pregnancy. *Am J Obstet Gynecol*, 2018, 219, s. 107.e1–107.e6.
- 36 Thomas, M. R. – Robinson, S. – Scully, M. A.: How we manage thrombotic microangiopathies in pregnancy. *Br J Haematol*, 2016, 173, s. 821–830.
- 37 Trávníčková, M. – Gumulec, J. – Kořístek, Z., et al.: HELLP syndrome requiring therapeutic plasma exchange due to progression to multiple organ dysfunction syndrome with predominant encephalopathy, respiratory and renal insufficiency. *Česka Gynekol*, 2017, 82, s. 202–205.
- 38 Vaught, A. J. – Braunstein, E. M. – Jensem, J., et al.: Germline mutations in the alternative pathway of complement predispose to HELLP syndrome. *JCI Insight*, 2018, 3, s. pii: 99128.
- 39 Vlk, R. – Procházková, M.: Hypertenzní onemocnění v těhotenství. *Česká Gynekol*, 2018, 83, s. 145–154.
- 40 Zipfel, P. F.: Thrombotic microangiopathies: new insights and new challenges. *Curr Opin Nephrol Hypertens*, 2010, 4, s. 372–378.
- 41 Gavrilaki, E. – Anagnostopoulos, A. – Mastellos, D. C.: Complement in thrombotic microangiopathies: unraveling Ariadne's thread into the labyrinth of complement therapeutics. *Front Immunol*, 2019, 10, s. 337.

Bukální tablety Fenroo v léčbě průlomové bolesti u onkologických pacientů

doc. MUDr. Jitka Fricová, Ph.D. Centrum pro léčbu bolesti, Klinika anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny, 1. LF UK a VFN, Praha

- 1 Caraceni, A. – Martini, C. – Zecca, E., et al.: Working Group of an IASP Task Force on Cancer Pain: Breakthrough pain characteristics and syndromes in patients with cancer pain. An international survey. *Palliat Med*, 2004, 18, s. 177–183.
- 2 Svendsen, K. B. – Andersen, S. – Arnason, S., et al.: Breakthrough pain in malignant and non-malignant diseases: A review of prevalence, characteristics and mechanisms. *Eur J Pain*, 2005, 9, s. 195–206.
- 3 Portenoy, R. K. – Hagen, N. A.: Breakthrough pain: definition, prevalence and characteristics. *Pain*, 1990, 41, s. 273–281.
- 4 Webster, L. R.: Breakthrough pain in the management of chronic persistent pain syndromes. *Am J Manag Care*, 2008, 14, suppl. 5, s. S116–S122.
- 5 Davies, A. N. – Dickman, A. – Reid, C., et al.: The management of cancer-related breakthrough pain: recommendations of a task group of the Science Committee of the Association for Palliative Medicine of Great Britain and Ireland. *Eur J Pain*, 2009, 13, s. 331–338.
- 6 Hwang, S. S. – Chang, V. T. – Kasimis, B.: Cancer break through pain characteristics and responses to treatment at a VA medical center. *Pain*, 2003, 101, s. 55–64.
- 7 Davis, M. P. – Walsh, D. – Lagman, R., et al.: Controversies in pharmacotherapy of pain management. *Lancet Oncol*, 2005, 6, s. 696–704.
- 8 Rondinelli, R. (ed.): *Guide to the Evaluation of Permanent Impairment*. American Medical Association, Chicago, 2007.
- 9 Fricová, J.: Dotazník průlomové bolesti, Richter Gedeon, 2011.
- 10 Manchikanti, L. – Singh, V. – Caraway, D. L.: Breakthrough pain in chronic non-cancer pain: fact, fiction, or abuse. *Pain Physician*, 2011, 14, s. E103–E117.

- 11 Fricová, J.: Současné možnosti léčby průlomové bolesti u onkologických pacientů. *Remedia*, 2011, 21, s. 14–19.
- 12 Hakl, M.: Novinky ve farmakoterapii bolesti. *Medicina pro praxi*, 2015, 12, s. 19–21.
- 13 Davies, A. – Mundin, G. – Vriens, J., et al.: The influence of low salivary flow rates on the absorption of a sublingual fentanyl citrate formulation for breakthrough cancer pain. *J Pain Symptom Manage*, 2016, 51, s. 538–545.
- 14 Dale, O. – Hjortkjaer, R. – Kharasch, E. D.: Nasal administration of opioids for pain management in adults. *Acta Anaesthesiol Scand*, 2002, 46, s. 759–770.
- 15 Fricová, J.: Lunaldin v léčbě průlomové bolesti – optimální zahájení léčby sublinguálním fentanylem? *Acta Medicinæ*, 2016, 3, s. 39–41.
- 16 European Medicines Agency, dok. č.: EMEA/483823/2009, EMEA/H/C/959.
- 17 Fricová, J.: Intranasální fentanyl – nová léková forma pro léčbu průlomové bolesti u onkologických pacientů. *Remedia*, 2009, 19, s. 469–471.
- 18 Fricová, J.: Instanyl v léčbě průlomové bolesti onkologických pacientů – kazuistika. *Internetový bulletin Pain-news*, 2011.
- 19 Working Group Nientemale DE; Vellucci, R. – Fanelli, G. – Pannuti, R., et al.: What to do, and what not to do, when diagnosing and treating breakthrough cancer pain (BtCP): expert opinion. *Drugs*, 2016, 76, s. 315–330.
- 20 Fricová, J.: Tapentadol v léčbě chronické nenádorové bolesti, nové účinné analgetikum pro léčbu diabetické polyneuropatie? *Bolest*, 2014, 17, s. 107–110.
- 21 Fricova, J.: Tapentadol – účinná farmakoterapie chronické bolesti v běžné klinické praxi. *Bolest*, 2015, 18, s. 35–38.
- 22 Hakl, M. – Fricová, J.: Možnosti tapentadolu ve farmakoterapii průlomové bolesti u pacientů s nádorovou a chronickou nenádorovou bolestí. *Bolest*, 2015, 18, s. 194–197.
- 23 Fricová, J. – Hakl, M.: Opioidy a průlomová bolest. In: Kozák, J. (ed.): *Opioidy*. Praha, Mladá fronta, 2018, s. 301–309.
- 24 Lejčko, J. – Kozák, J. – Fricová, J. – Hakl, M. – Sláma, O. – Gabrhelík, T.: Metodické pokyny pro farmakoterapii bolesti. *Bolest*, 2016, 19, s. 1–28.
- 25 Pérez-Hernández, C. – Blasco, A. – Gándara, Á., et al.: Prevalence and characterization of breakthrough pain in patients with cancer in Spain: the CARPE-DIO study. *Sci Rep*, 2019, 9, 17701.

Použití specifického antidota Praxbind u pacienta antikoagulovaného přípravkem Pradaxa s diagnózou akutní ischemické cévní mozkové příhody

MUDr. Robert Rezek Neurologické oddělení Nemocnice Písek

- 1 European Stroke Organisation: Guidelines for management of ischemic stroke and transient attack. *Cerebrovasc Dis*, 2008, 25, s. 457–507.
- 2 Neumann, J. – Tomek, A. – Školoudík, D., et al.: Doporučený postup pro intravenózní trombolýzu v léčbě akutního mozkového infarktu – verze 2014. *Cesk Slov Neurol N*, 2014, 77/110, s. 381–385.
- 3 Neumann, J. – Tomek, A. – Školoudík, D., et al.: Doporučený postup pro intravenózní trombolýzu v léčbě akutního mozkového infarktu – verze 2021. *Cesk Slov Neurol N*, 2021, 84/117, s. 291–299.

Význam změny biologické léčby s jiným mechanismem účinku u psoriatické artritidy

doc. MUDr. Mária Filková, Ph.D. Revmatologický ústav, Klinika revmatologie, 1. LF UK, Praha

- 1 Feld, J. – Chandran, V. – Haroon, N., et al.: Axial disease in psoriatic arthritis and ankylosing spondylitis: a critical comparison. *Nat Rev Rheumatol*, 2018, 14, s. 363–371.
- 2 Sieper, J. – Poddubnyy, D.: Axial spondyloarthritis. *Lancet*, 2017, 390, s. 73–84.
- 3 Van den Bosch, F. – Coates, L.: Clinical management of psoriatic arthritis. *Lancet*, 2018, 391, s. 2285–2294.
- 4 Taylor, W. – Gladman, D. – Helliwell, P., et al.: Classification criteria for psoriatic arthritis: development of new criteria from a large international study. *Arthritis Rheum*, 2006, 54, s. 2665–2673.
- 5 Mease, P. J. – Palmer, J. B. – Liu, M., et al.: Influence of axial involvement on clinical characteristics of psoriatic arthritis: analysis from the Corona Psoriatic Arthritis/Spondyloarthritis Registry. *J Rheumatol*, 2018, 45, s. 1389–1396.
- 6 Visalli, E. – Crispino, N. – Foti, R.: Multidisciplinary management of psoriatic arthritis: the benefits of a comprehensive approach. *Adv Ther*, 2019, 36, s. 806–816.
- 7 Gossec, L. – Baraliakos, X. – Kerschbaumer, A., et al.: EULAR recommendations for the management of psoriatic arthritis with pharmacological therapies: 2019 update. *Ann Rheum Dis*, 2020, 79, s. 700–712.
- 8 Štolfá, J. – Vencovský, J. – Pavelka, K.: Doporučené léčebné postupy České reumatologické společnosti pro psoriatickou artritidu. *Čes Revmatol*, 2016, 4, s. 142–152.
- 9 McGonagle, D. G. – McInnes, I. B. – Kirkham, B. W., et al.: The role of IL-17A in axial spondyloarthritis and psoriatic arthritis: recent advances and controversies. *Ann Rheum Dis*, 2019, 78, s. 1167–1178.
- 10 Mease, P. – van der Heijde, D. – Landewe, R., et al.: Secukinumab improves active psoriatic arthritis symptoms and inhibits radiographic progression: primary results from the randomised, double-blind, phase III FUTURE 5 study. *Ann Rheum Dis*, 2018, 77, s. 890–897.
- 11 Baraliakos, X. – Gossec, L. – Pourmar, E., et al.: Secukinumab in patients with psoriatic arthritis and axial manifestations: results from the double-blind, randomised, phase 3 MAXIMISE trial. *Ann Rheum Dis*, 2021, 80, s. 582–590.
- 12 Langley, R. G. – Elewski, B. E. – Lebwohl, M., et al.: Secukinumab in plaque psoriasis—results of two phase 3 trials. *N Engl J Med*, 2014, 371, s. 326–338.

Diagnostika mnohočetného myelomu: minimum pro nehematology

MUDr. Vít Motáň Transfuzní oddělení, Oddělení klinické hematologie, Nemocnice České Budějovice, a. s.

MUDr. Jan Vachek Klinika nefrologie 1. LF UK a VFN, Praha, Interní oddělení a hemodialyzační středisko, Klatovská nemocnice, a. s.

- 1 Vydra, J. – Novák, J. – Lauermannová, M., et al.: *Hematologie v kostce*. Praha, Mladá fronta, 2019.
- 2 Indrák, K., ed.: *Hematologie a transfúzní lékařství*. Praha, Triton, 2014.
- 3 Hoffbrand, A. V. – Moss, P. A. H.: *Lessentiel en hématologie*. Maloine, 2018.
- 4 Keohane, E. – Smith, L. – Walenga, J.: *Rodák's Hematology*. Elsevier Books, 2019.
- 5 Hradská, K. – Jelínek, T. – Ďuraš, J., et al.: Osteolytická ložiska, hyperkalcemie a paraprotein, ale myelom to není. *Vnitř Léč*, 2020, 66, s. 316–321.
- 6 Mandal, S. K. – Ganguly, J. – Sil, K., et al.: Diagnostic dilemma in a case of osteolytic lesions. *BMJ Case Rep*, 2014, 2014:bcr2013201682, doi: 10.1136/bcr-2013-201682.
- 7 Michels, T. C. – Petersen, K. E.: Multiple myeloma: diagnosis and treatment. *Am Fam Physician*, 2017, 95, s. 373–383A.
- 8 Albagoush, S. A. – Azevedo, A. M.: Multiple Myeloma. StatPearls. Treasure Island (FL): StatPearls Publishing LLC, 2021. Dostupné z: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK534764/>, vyhledáno 3. 12. 2021.
- 9 Kumar, S. K. – Rajkumar, V. – Kyle, R. A., et al.: Multiple myeloma. *Nat Rev Dis Primers*, 2017, 3, s. 17046.
- 10 Bird, S. A. – Boyd, K.: Multiple myeloma: an overview of management. *Palliat Care Soc Pract*, 2019, 13, s. 1–13.
- 11 Lachmanová, J. – Tesáň, V. – Ryšavá, R. – Bartková, M.: Thera Lite a mnohočetný myelom. *Vnitř Léč*, 2016, 62, suppl. 6, s. 9–13.
- 12 Rajkumar, S. V. – Dimopoulos, M. A. – Palumbo, A., et al.: International Myeloma Working Group updated criteria for the diagnosis of multiple myeloma. *Lancet Oncol*, 2014, 15, s. e538–e548.
- 13 Ludwig, H. – Miguel, J. S. – Dimopoulos, M. A., et al.: International Myeloma Working Group recommendations for global myeloma care. *Leukemia*, 2014, 28, s. 981–992.
- 14 Palladini, G. – Dispenzieri, A. – Gertz, M. A., et al.: New criteria for response to treatment in immunoglobulin light chain amyloidosis based on free light chain measurement and cardiac biomarkers: impact on survival outcomes. *J Clin Oncol*, 2012, 30, s. 4541–4549.

Ninlaro – perorální léčba relabujícího/refrakterního mnohočetného myelomu

MUDr. Viera Sandecká, Ph.D. Interní hematologická a onkologická klinika, FN Brno

- 1 Rajkumar, S. V.: Multiple myeloma: 2018 update on diagnosis, risk-stratification, and management. *Am J Hematol*, 2018, 93, s. 981–1114.
- 2 Malúšková, D. – Svobodová, I. – Kučerová, M., et al.: Epidemiology of multiple myeloma in the Czech Republic. *Klin Onkol*, 2017, 30, s. 35–42.
- 3 Kumar, S. K. – Dispenzieri, A. – Lacy, M. Q., et al.: Continued improvement in survival in multiple myeloma: changes in early mortality and outcomes in older patients. *Leukemia*, 2014, 28, s. 1122–1128.
- 4 Moreau, P. – Masszi, T. – Grzasko, N., et al.: Oral ixazomib, lenalidomide, and dexamethasone for multiple myeloma. *N Engl J Med*, 2016, 374, s. 1621–1634.
- 5 Richardson, P. G. – Baz, R. – Wang, M., et al.: Phase 1 study of twice-weekly ixazomib, an oral proteasome inhibitor, in relapsed/refractory multiple myeloma patients. *Blood*, 2014, 124, s. 1038–1046.
- 6 Kumar, S. K. – Bensinger, W. I. – Zimmermann, T. M., et al.: Phase 1 study of weekly dosing with the investigational oral proteasome inhibitor ixazomib in relapsed/refractory multiple myeloma. *Blood*, 2014, 124, s. 1047–1055.
- 7 Kumar, S. K. – Moreau, P. – Hari, P., et al.: Management of adverse events associated with ixazomib plus lenalidomide/dexamethasone in relapsed/refractory multiple myeloma. *Br J Haematol*, 2017, 178, s. 571–582.
- 8 Durie, B. G. – Salmon, S. E.: A clinical staging system for multiple myeloma. Correlation of measured myeloma cell mass with presenting clinical features, response to treatment, and survival. *Cancer*, 1975, 36, s. 842–854.
- 9 Greipp, P. R. – San Miguel, J. – Durie, B. G., et al.: International staging system for multiple myeloma. *J Clin Oncol*, 2005, 23, s. 3412–3420.
- 10 Palumbo, A. – Avet-Loiseau, H. – Oliva, S., et al.: Revised International Staging System for Multiple Myeloma: a report from International Myeloma Working Group. *J Clin Oncol*, 2015, 33, s. 2863–2869.
- 11 Dimopoulos, M. – Quach, H. – Mateos, M. V., et al.: Carfilzomib, dexamethasone, and daratumumab versus carfilzomib and dexamethasone for patients with relapsed or refractory multiple myeloma (CANDOR): results from a randomised, multicentre, open-label, phase 3 study. *Lancet*, 2020, 396, s. 186–197.

Dlouhodobá odpověď na léčbu atezolizumabem u pacientky s pokročilým nemalobuněčným karcinomem plic

MUDr. Jiří Chalupa Onkologické oddělení, Krajská nemocnice Liberec, a. s.

- 1 SPC TECENTRO
- 2 Mazieres, J., et al.: Four-year survival in randomised phase II (POPLAR) and phase III (OAK) studies of atezolizumab vs docetaxel in pre-treated NSCLC. *Ann Oncol*, 2020, 31, suppl. 4.
- 3 von Pawel, J., et al.: Long-term survival in patients with advanced non-small-cell lung cancer treated with atezolizumab versus docetaxel: Results from the randomised phase III OAK study. *Eur J Cancer*, 2019, 107, s. 124–132.
- 4 Rittmeyer, A., et al.: Atezolizumab versus docetaxel in patients with previously treated non-small-cell lung cancer (OAK): a phase 3, open-label, multicentre randomised controlled trial. *Lancet*, 2017, 389, s. 255–265.

Palbociclib v terapii metastatického karcinomu prsu

MUDr. Kateřina Šašková Onkologická klinika FN v Motole; Oddělení molekulární biologie nádorů, Ústav experimentální medicíny Akademie věd ČR, Praha

- 1 ÚZIS ČR. Novotvary 2018. Dostupné z: <https://www.uzis.cz/res/ff/008352/novotvary2018.pdf>, vyhledáno 6. 12. 2021.
- 2 Staněk, L. – Tesařová, P. – Gürlich, R.: *Molekulární onkologie v kazuistikách*. Praha, Current Media, 2017.
- 3 Abrahámová, J.: Možnosti překonání endokrinní rezistence u pokročilého karcinomu prsu s pozitivními hormonálními receptory a s HER2 negativitou. *Onkologie*, 2017, 11, s. 167–174.
- 4 Jeon, W. – Jang, B.-S. – Jeon, S. H., et al.: Analysis of survival outcomes based on molecular subtypes in breast cancer brain metastases: A single institutional cohort. *Breast J*, 2018, 24, s. 920–926.
- 5 Ibrance (palbociclib) + an AI: Updated PFS Analyses: Safety Info. Dostupné z: <https://ibrance.pfizerpro.com/efficacy/aromatase-inhibitor/updated-analyses>, vyhledáno 6. 12. 2021.
- 6 Verma, S. – Bartlett, C. H. – Schnell, P., et al.: Palbociclib in combination with fulvestrant in women with hormone receptor-positive/HER2-negative advanced metastatic breast cancer: detailed safety analysis from a multicenter, randomized, placebo-controlled, phase III study (PALOMA-3). *Oncologist*, 2016, 21, s. 1165–1175.
- 7 Ham, A. – Kim, M. H. – Kim, G. M., et al.: Palbociclib use with grade 3 neutropenia in hormone receptor-positive metastatic breast cancer. *Breast Cancer Res Treat*, 2020, 183, s. 107–116.
- 8 McAndrew, N. P. – Dicson, M. A. – Clark, A. S., et al.: Early treatment-related neutropenia predicts response to palbociclib. *Br J Cancer*, 2020, 123, s. 912–918.

Dlouhodobá léčebná odpověď na trifluridin/tipiracil ve třetí linii léčby metastatického kolorektálního karcinomu

MUDr. Marián Liberko | doc. MUDr. Renata Soumarová, Ph.D., MBA Radioterapeutická a onkologická klinika FNKV a 3. LF UK, Praha

- 1 Mayer, R. J. – Van Cutsem, E. – Falcone, A., et al.: RECURSE Study Group: Randomized trial of TAS-102 for refractory metastatic colorectal cancer. *N Engl J Med*, 2015, 372, s. 1909–1919.
- 2 Taberero, J. – Argiles, G. – Sobrero, A. F., et al.: Effect of trifluridine/tipiracil in patients treated in RECURSE by prognostic factors at baseline: an exploratory analysis. *ESMO Open*, 2020, 5, s. e000752.
- 3 Taberero, J. – Sobrero, A. F. – Borg, Ch., et al.: Exploratory analysis of the effect of FTD/TPI in patients treated in RECURSE by prognostic factors. *J Clin Oncol*, 2019, 37, suppl., s. 677–677.

Empatie lékaře je přidanou hodnotou k terapii s pozitivním vlivem na výsledek léčby. Přehled klinických studií s komentářem psychologa a psychiatra

prof. MUDr. Zdeněk Adam, CSc. Interní hematologická a onkologická klinika LF MU a FN Brno

PhDr. Mgr. Jeroným Klimeš, Ph.D. Soukromá psychologická ambulance, Praha 9 – Újezd nad Lesy

doc. MUDr. Zdeněk Boleloucký, CSc. Psychiatrická klinika LF MU a FN Brno

MUDr. Zuzana Adamová, Ph.D. Chirurgické oddělení, Vsetínská nemocnice, a. s.

- 1 Mercer, S. W. – Reynolds, W. J.: Empathy and quality of care (Review). *Br J Gen Practice*, 2002, 52, s. S9–S12.
- 2 Rakel, D. P. – Hoefl, T. J., et al.: Practitioner empathy and the duration of the common cold. *Family Med*, 2009, 41, s. 494–501.
- 3 Hojat, M. – Louis, D. Z. – Markham, F. W., et al.: Physicians' empathy and clinical outcomes for diabetic patients. *Acad Med*, 2011, 86, s. 359–364.
- 4 Huntington, B. – Kuhn, N.: Communication gaffes: a root cause of malpractice claims. In: *Proc (Bayl Univ Med Cent)*, 2003, 16, s. 2003157–2003161.
- 5 Smith, D. D. – Kellar, J. – Walters, E. L., et al.: Does emergency physician empathy reduce thoughts of litigation? A randomised trial. *Emerg Med J*, 2016, 33, s. 548–552.
- 6 Fauchon, C. – Faillenot, I. – Perrin, A. M., et al.: Does an observer's empathy influence my pain? Effect of perceived empathetic or unempathetic support on a pain test. *Eur J Neuro*, 2017, 46, s. 2629–2637.
- 7 Krahe, C. – Springer, A. – Weinman, J. A., et al.: The social modulation of pain: others as predictive signals of salience—a systematic review. *Front Hum Neuro*, 2013, 7, s. 386–388.
- 8 Cánovas, L. – Carrascosa, A. J. – García, M., et al.: Empathy Study Group: Impact of empathy in the patient-doctor relationship on chronic pain relief and quality of life: a prospective study in Spanish pain clinics. *Pain Med*, 2018, 19, s. 1304–1314.
- 9 Parker, P. A. – Banerjee, S. C. – Matasar, M. J., et al.: Cancer worry and empathy moderate the effect of a survivorship-focused intervention on quality of life. *Psychooncology*, 2020, 29, s. 1012–1018.
- 10 Assaly, A.: The meaning of empathy in patient care became real the day I was diagnosed with acute leukemia. *Am J Med*, 2020, 133, s. 520–521.
- 11 Dambha-Miller, H. – Feldman, A. L. – Kinmonth, A. L., et al.: Association between primary care practitioner empathy and risk of cardiovascular events and all-cause mortality among patients with type 2 diabetes: a population-based prospective cohort study. *Ann Fam Med*, 2019, 17, s. 311–318.
- 12 Pereira, L. – Figueiredo-Braga, M. – Carvalho, I. P.: Preoperative anxiety in ambulatory surgery: The impact of an empathic patient-centered approach on psychological and clinical outcomes. *Patient Educ Couns*, 2016, 99, s. 733–738.
- 13 Berry, L. L. – Danaher, T. S. – Chapman, R. A., et al.: Role of kindness in cancer care. *J Oncol Pract*, 2017, 13, s. 744–750.
- 14 Weller, J. – Jowsey, T.: Can we go too far with empathy? Shifting from empathy to compassion. *Br J Anaesth*, 2020, 124, s. 129–131.
- 15 Naji, Z. – Salamat, P. – Koutlaki, S. A.: The importance of empathy to alleviate patients' anxiety. *Burns*, 2020, 46, s. 987.
- 16 Payneová, L.: Empatie v etickém přístupu lékaře k pacientovi. *Praktický lékař*, 2011, 91, s. 610–612.
- 17 Decety, J.: Empathy in medicine: what it is, and how much we really need it. *Am J Med*, 2020, 133, s. 561–566.
- 18 Decety, J.: Why empathy has a beneficial impact on others in medicine. Unifying theories. *Frontiers in Behavioral Neuroscience*, 2015, 8, 457.
- 19 Adam, Z. – Král, Z. – Klimeš, J.: Chronický stres, psychická nepohoda a deprese zvyšují četnost infekčních, autoimunitních, ale i maligních nemocí. *Vnitřní Léč*, 2020, 66, s. 34–38.
- 20 Adamová, Z. – Adam, Z.: Vliv psychiky na hojení ran. *Rozhledy v chirurgii*, 2019, 98, s. 312–314.
- 21 Adam, Z. – Klimeš, J. – Pour, L., et al.: *Maligní onemocnění, psychika a stres*. Praha, Grada Publishing, 2019.
- 22 Höschl, C. – Horáček, J.: Duše jako imunomodulátor. *Vnitřní Léč*, 2016, 62, suppl. 4, s. 36–41.
- 23 Boleloucký, Z. – Sýnková, J. – Boriová, M., et al.: Životní události jako rizikový faktor onemocnění. *Scripta medica Facultatis medicae Universitatis Purkynianae Brunensis*, 1980, 53, s. 192–194.
- 24 Klimeš, J. – Boleloucký, Z. – Adam, Z., et al.: Screening psychických poruch indukovaných život ohrožujícími chorobami, ale i obavami z covidové pandemie. *Acta Medicinæ*, 2021, 8–9, s. 82–89.
- 25 Adam, Z. – Klimeš, J. – Boleloucký, Z., et al.: Co vše zohledňujeme při hledání odpovědi na otázky pacientů, jak žít s vědomím „mám nádorové onemocnění“. *Acta Medicinæ*, 2021, 5–7, s. 29–33.
- 26 Steiner-Hofbauer, V. – Schrank, B. – Holzinger, A.: What is a good doctor? *Wien Med Wochenschr*, 2018, 168, s. 398–405.
- 27 Rohani, C. – Sedaghati Kesbakh, M., et al.: Clinical empathy with cancer patients: a content analysis of oncology nurses' perception. *Patient Prefer Adherence*, 2018, 12, s. 1089–1098.
- 28 Boleloucký, Z. – Bendová, M. – Baštecký, J., et al.: Psychosociální orientace v lékařství se zaměřením na klinickou onkologii. *Časopis lékařů českých*, 1985, 124, s. 806–809.
- 29 Boleloucký, Z. – Tondová, H. – Plevová, J., et al.: Biopsychosociální přístup u onkologických nemocných. *Časopis lékařů českých*, 1986, 125, s. 1478–1482.
- 30 Šavlik, J. – Singer, J. – Valdauf, K. – Boleloucký, Z.: Návrh koncepce sociopsychosomatické péče a model internisticko-psychosomatického lůžkového úseku. *Časopis lékařů českých*, 1981, 120, s. 881–886.
- 31 Cloninger, C. R. – Przybeck, T. R. – Svrakic, D. M., et al.: *The temperament and character inventory (TCI): A guide to its development and use*. St. Louis, MO, 1994, Center for Psychobiology of Personality, Washington University.
- 32 Preiss, M. – Rothanzlová, S. – Krámská, L.: Odlíší Cloningerův dotazník temperamentu a charakteru osoby s poruchou osobnosti a bez nich lépe než jiné dotazníkové metody? *Psychiatrie*, 2006, 10, s. 136–143.
- 33 Preiss, M.: Cloningerova teorie temperamentu a charakteru a klinická praxe. *Psychiatrie*, 2000, 4, s. 43–45.
- 34 Hanzlíček, L.: *Psychiatrická encyklopedie. Část jmenná. Významné postavy světové psychiatrie*. Praha, Výzkumný ústav psychiatrický, 1977.
- 35 Hanzlíček, L.: *Psychiatrická encyklopedie. Část věcná*. Praha, Výzkumný ústav psychiatrický, 1978–1984.
- 36 Halámková, J. – Sláma, O. – Krákorová, D. A., et al.: Komunikace s onkologickým pacientem. *Vnitřní Léč*, 2019, 65, s. 359–362.
- 37 Nakonečný, M.: *Lidské emoce*. Praha, Academia, 2000.
- 38 Höschl, C. – Švestka, J. – Libier, J.: *Psychiatrie*. Praha, Tisig, 2002.

- 39 **Poněšický, J.:** Terapeutický potenciál vzájemné empatie. *Čes Slov Psychiatrie*, 2013, 109, s. 260–261.
- 40 **Linhartová, V.:** *Empatie, její význam a formy. Etika a komunikace v medicíně.* Praha, Grada, 2011, s. 71–77.
- 41 **Seitl, M. – Charvát, M. – Juřicová, K.:** Česká verze škály emocionální empatie. *E-psychologie*, 2017, 11, s. 47–70.
- 42 **Klímeš, J. – Adam, Z.:** Komentář psychologa: Dystymie – psychická porucha s převážně negativním hodnocením všeho prožitého. *Acta medicae*. 2020, 9, s. 131–137.
- 43 **Boleloucký, Z.:** Některé aspekty neurotické deprese a depresivní osobnosti 1. historický úvod a koncepce dystymních poruch. *Českoslov Psychiatrie*, 1987, 83, s. 30–35.
- 44 **Weatherley, D.:** The empathy test. *Med Teach*, 2018, 40, s. 213.
- 45 **Kožený, J. – Tišanská, L. – Höschl, C.:** Assessing empathy among Czech medical students: A cross-sectional study. *Českoslov Psychologie*, 2013, 57, s. 246–254.
- 46 **Benda, J. – Reichová, A.:** Psychometrické charakteristiky české verze Self-Compassion Scale (SCS-CZ). *Českoslov Psychologie*, 2016, 60, s. 120–136.
- 47 **James, C. – Davis, K. – Charmaraman, L., et al.:** Digital life and youth well-being, social connectedness, empathy, and narcissism. *Pediatrics*, 2017, 140, suppl. 2, s. S71–S75.
- 48 **Goleman, D.:** *Emoční inteligence: proč může být emoční inteligence důležitější než IQ.* Praha, Columbus, 1997.
- 49 **Wolfgang, R. – Michňová, I. – Michňa, Z.:** *Velký IQ a EQ trenér.* Praha, Grada, 2019.
- 50 **Schulze, R. – Roberts, R. D. – Le Roch, P.:** *Emoční inteligence: přehled základních přístupů a aplikací.* Praha, Portál, 2007.
- 51 **Klímeš, J.:** *Partneři a rozchody.* Praha, Portál, 2005.
- 52 **Shirtcliff, E. A. – Vitacco, M. J. – Graf, A. R., et al.:** Neurobiology of empathy and callousness: implications for the development of anti-social behavior. *Behav Sci Law*, 2009, 27, s. 137–171. Zmíněná ilustrace dostupná z: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/19319834/#&gid=article-figures&pid=figure-1-uid-0>, vyhledáno 4. 5. 2021.
- 53 **Banissy, M. J. – Kanai, R. – Walsh, V., et al.:** Inter-individual differences in empathy are reflected in human brain structure. *Neuroimage*, 2012, 62, s. 2034–2039.
- 54 **Fernández-Berrocal, P. – Cabello, R., et al.:** Understanding the relationship between general intelligence and socio-cognitive abilities in humans. *Behav Brain Sci*, 2017, 40, e202, doi: 10.1017/S0140525X1600162X.
- 55 **Jung, Y. H. – Shin, N. Y. – Jang, J. H., et al.:** Relationships among stress, emotional intelligence, cognitive intelligence, and cytokines. *Medicine*, 2019, 98, s. e15345.
- 56 **Keum, S. – Shin, H. S.:** Genetic factors associated with empathy in humans and mice. *Neuropharmacology*, 2019, 159, s. 107514.
- 57 **Abramson, L. – Uzefovsky, F. – Toccaceli, V., et al.:** The genetic and environmental origins of emotional and cognitive empathy: Review and metaanalyses of twin studies. *Neurosci Biobehav Rev*, 2020, 114, s. 113–133.
- 58 **van der Meulen, M. – Wierenga, L. M. – Achterberg, M., et al.:** Genetic and environmental influences on structure of the social brain in childhood. *Dev Cogn Neurosci*, 2020, 44, s. 100782.
- 59 **Toccaceli, V. – Fagnani, C. – Eisenberg, N., et al.:** Adult empathy: possible gender differences in gene-environment architecture for cognitive and emotional components in a large Italian twin sample. *Twin Res Hum Genet*, 2018, 21, s. 214–226.
- 60 **Warrier, V. – Grasby, K. L. – Uzefovsky, F., et al.:** Genome-wide meta-analysis of cognitive empathy: heritability, and correlates with sex, neuropsychiatric conditions and cognition. *Mol Psychiatry*, 2018, 23, s. 1402–1409.
- 61 **Woodbury-Smith, M. R. – Paterson, A. D. – Szatmari, P., et al.:** Genome-wide association study of emotional empathy in children. *Sci Rep*, 2020, 10, s. 7469.
- 62 **Plháková, A. – Reiterová, E.:** Rozdíly v pěti dimenzích osobnosti a sociální inteligenci mezi studenty exaktních a humanitních věd. *Českoslov Psychologie*, 2010, 54, s. 147–159.
- 63 **Chudárková, P.:** Psychopatie, empatie a morálka. *Psychologie a její kontexty*, 2019, 10, s. 3–17.
- 64 **Klímeš, J. – Boleloucký, Z. – Adam, Z. – Adamová, Z.:** Pestrost lidských povah je příčinou, proč někdy vážně komunikace mezi pacientem a lékařem. *Acta Medicae*, 2020, 9, s. 105–118.
- 65 **Riegel, K. – Kalina, K. – Peč, O.:** *Poruchy osobnosti v 21. století: diagnostika v teorii a praxi.* Praha, Portál, 2020.
- 66 **Harsa, P. – Riegel, K. D. – Kalina, K., et al.:** Poruchy osobnosti v 21. století. Diagnostika v teorii a praxi – recenze. *Českoslov Psychologie*, 2020, 64, s. 723–724.
- 67 **Kernberg, O. F.:** Zur Behandlung narzisstischer Persönlichkeitsstörungen [Treatment of narcissistic personality disorders]. *Psyche*, 1975, 29, s. 890–905.
- 68 **Boleloucký, Z., et al.:** *Hraniční stavy v psychiatrii.* Praha, Grada, 1993.
- 69 **Boleloucký, Z.:** Hraniční stavy v současné psychiatrii I. přístup tradiční psychoanalýzy. *Českoslov Psychiatrie*, 1979, 75, s. 269–273.
- 70 **Boleloucký, Z.:** Příspěvek k praktické diagnostice hraničních stavů. *Českoslov Psychiatrie*, 1981, 77, s. 289–295.